

«Д. Қонаев атындағы жалпы білім беретін орта мектеп-гимназиясы» КММ

**2024-2025 оқу жылындағы психологиялық
қызметтің атқарған І- тоқсан жұмыс есебі**

**«Д.Қонаев атындағы жалпы білім беретін орта мектеп-гимназиясы»
КММ Психологиялық қызмет бойынша 2025-2026 оқу жылының
1- тоқсан есебі**

Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнаулы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығы (ҚР Оқу-ағарту министрінің 27.08.2022 № 382 бұйрығы толықтырулар және өзгерістерімен)

Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасының оқу-ағарту министрінің Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы 29.04.2025 ж. №92 бұйрығы негізінде жоспар құрылып, бекітілді.

Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметтің мақсаты - білім алушыларды табысты оқыту, дамыту, әлеуметтендіру және кәсіби білім беру траекториясын саналы таңдауды қалыптастыру үшін психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік жағдайлар жасауға бағытталған.

Психологиялық қызмет жоспары оқушылармен, мұғалімдермен, ата - аналармен жұмыс негізінде құрастырылып, 6 бағытта құрылып жүзеге асады:

- ✓ диагностикалық жұмыстар
- ✓ түзету – дамыту жұмыстары
- ✓ профилактика және психологиялық ағарту жұмысы
- ✓ кеңес беру жұмысы
- ✓ ұйымдастыру – әдістемелік жұмысы
- ✓ жыл бойынша психологиялық қызмет туралы талдамалық есептер

Оқушылардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, психологиялық шаралар, тренингтер, сауалнамалар, зерттеу әдістемелері тәрізді жұмыс түрлері ұйымдастырылады.

Психологиялық қызметтің мақсаты – оқу-тәрбие процесіне қатысушылардың психологиялық салауаттылығы үшін жағдайларды қамтамасыз ету.

Ата – анамен жұмыс жасаудың мақсаты:

- ✓ Білім алушы мен ата – ана арасында тығыз достық қарым – қатынас құруына жағымды әсер ету, жалпы кластың білім мен даму процесіне ата – ананы баулу.

Мұғалімдермен жұмыстың мақсаты:

- ✓ Білім алушылардың дамуындағы психологиялық - педагогикалық мәселелерді бірігіп шешу.
- ✓ Білім алушының білім алуы мен дамуын қалыптастыруына ықпал ететін әлеуметтік – психологиялық ортаны жобалау және жүзеге асыру.

Психологиялық диагностиканың мақсаты:

- ✓ Баланың тұлғалық немесе интеллектуалдық дамуындағы құндылықтарды анықтау. Психологиялық диагностика мәселені анықтау, жеке немесе топтық жоспарлау, әдістемелік құралдарды таңдау сатылары бойынша жүзеге асады.

Психологиялық түзету - дамыту жұмысының мақсаты:

- ✓ Білім алушының бойында «мен» тұжырымдамасын қалыптастыра отырып, психологиялық қолдау беру және жетістік ситуациясын орнату. Психологиялық диагностика жұмысының нәтижесі бойынша түзету - дамыту жұмысы жүргізіледі.

Профилактикалық және психологиялық ағарту жұмысының мақсаты:

- ✓ Жасөспірімдердің психологиялық, эмоционалдық жай күйін реттей білу, зиянды әрекеттерден бойын аулақ ұстауға қалыптастыра отырып, салауатты өмір салтын ұстануға баулу.

Психологиялық кеңес беру жұмысының мақсаты:

- ✓ Білім алушы, ата – ана және педагогикалық ұжымға күнделікті туындайтын қиындықтарды шешуге және өзін – өзі жетілдіруге көмектесу. Психологиялық кеңес беру оқу мәселесі, жас ерекшеліктеріне байланысты туындайтын мәселелер, өзара қарым – қатынас құру, кәсіптік бағдар т.б. мәселелерге байланысты жүргізіледі.

Әдістемелік, әлеуметтік-диспетчерлік қызмет жұмысының мақсаты:

- ✓ Педагогикалық үрдіске қатынасушылардың психологиялық мәдениетін көтеріп, психологиялық білімге жұмылдыру шараларын ұйымдастыру.
- ✓ Білім алушының жас ерекшелігіне қарай оқыту, тәрбиелеу және рухани адамгершілік дамуына қолайлы жағдай жасай отырып, психологиялық денсаулығын қамтамасыз ету.

Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметтің міндеттері:

1) Оқыту процесінде білім алушылар мен тәрбиеленушілердің даму жағдайын психологиялық-педагогикалық талдау, негізгі проблемалар мен олардың туындау себептерін анықтау, оларды шешу құралдарын айқындау, сондай-ақ ұжымның педагогикалық қызметі үшін қауіпсіз орта құру;

2) оқу процесінде баланың психологиялық-педагогикалық мәртебесін және оның психологиялық даму динамикасын мониторингтеу; білім алушылар мен тәрбиеленушілердің оқу қызметін дараландыруға жәрдемдесу;

3) білім алушылардың жеке ерекшеліктері мен ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, оқыту нәтижелеріне қойылатын мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарын орындауға жәрдемдесу болып табылады;

4) әлеуметтік қауіпсіздік, психологиялық денсаулық проблемаларын еңсеруге және деструктивті мінез-құлық нысандарының алдын алуға, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді бейімдеу, оқыту және тәрбиелеу қиындықтарына бағытталған жеке дамыту және түзету-дамыту бағдарламаларын әзірлеу және енгізу;

5) жаңа әлеуметтік тәжірибені саналы және белсенді түрде беру арқылы білім алушылар мен тәрбиеленушілердің бойында өзін-өзі дамытуға және өзін-

өзі жетілдіруге әмбебап оқу дағдыларын қалыптастыру мен қабілеттерін дамытуға жәрдемдесу болып табылады;

6) білім беру процесіне қатысушыларға, олардың жеке құқықтарына қысым жасамай, өзара көмек, эмпатия, жауапкершілік, өзіне сенімділік, шешім қабылдау қабілеті, белсенді әлеуметтік өзара іс-қимыл қағидаттарын тәрбиелеу мен қалыптастыруға жәрдемдесу болып табылады;

7) Білім беру ұйымының психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік қолдау саласындағы ғылыми және практикаға бағдарланған жетістіктерін тарату және практикаға енгізу болып табылады;

8) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жеке ірудің тиімді жағдайларын жасау үшін білім беру процесіне қатысушыларға психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу көрсететін педагогтер мен мамандардың пәнаралық, командалық өзара іс-қимылын қамтамасыз ету;

Психологиялық қызметтің жұмысы жылдың басында жекелеген оқушылардың ата – аналар тарапынан келісім шарт алудан басталды. Бұл келісім шарт жыл бойы психологиялық қызметтің оқушыларға жүргізілетін (диагностика, консультация, тренингтер, профилактикалық жұмыстар топтық және жеке) жұмыстарға қатысуына келісімін беру туралы. Бұл келісім шарт класс жетекшілерге алдын – ала жүргізілу шарттары түсіндіріліп, ақпарат беріліп, ата - аналар жиналысында жеке жеке қол қойылып алынды.

Психологиялық қызметтің диагностика бағыты бойынша жүргізген зерттеу жұмысы 5-11 класс оқушыларының арасындағы қорлаудың таралуы мен ерекшелігін анықтаудың алдын алуға арналған Дэн Олвеустің буллинг сауалнамасы жүргізілді. Сауалнамаға қатысқан оқушы саны 1397.

№	Класс	Белсенді қорқыту (агрессияның көрнісі)		Нәтижесі
		Шыққан оқушылармен топтық сұхбат	Шыққан оқушылармен жеке сұхбат	
1	5 класс	5п, 5д, 5м, 5н		
2	6 класс	6в, 6о	2	Бақылауға алу
3	7 класс	7п	3	Бақылауға алу
4	8 класс	8с, 8р	1	Бақылауға алу
5	9 класс	9з, 9г		
6	10 класс	10г, 10ә	1	Бақылауға алу
7	11 класс	11ә, 11г		
	Жалпы	15 класс	7	

Шыққан оқушылармен топтық және жеке сұхбат барысында Пазылов Хабидоола Томирис Самир, Тоғжанов Муслим, Кантуралиев Мансур, Жарықова Зере, Қажымұқанова Аделия, Демегенова Еркеназ оқушылар

бақылауға алынды. Оқушылардың психологиялық хал ахуалы бақыланып, класс жетекшілерге, ата-аналарына ұсыныс берілді.

Класс жетекшілер мен педагогтар әдістемелік отырысында, Қазақстан Республикасы Оқу – ағарту министрінің 2022 жылғы 21 желтоқсандағы №506 бұйрығымен таныстыру. Баланы жәбірлеудің (буллингтің) профилактикасы қағидаларын бекіту туралы бұйрықпен таныстырылып, буллингтің алдын - алу жұмыстарын алға қою бойынша ұсыныстар талқыланды. Сонымен қатар, қазіргі таңда белең алған үлкен мәселе, Қазақстан Республикасы Оқу – ағарту министрінің 2023 жылғы 21 желтоқсандағы № 386 бұйрығы, зорлық – зомбылыққа, жәбірлеуге (буллингке), кибербуллингке ұшыраған немесе оған куә болған кәмелетке толмағандарды профилактикасы ерте анықтау және оларға көмек көрсету әдістемесін бекіту туралы бұйрық пен таныстырылып, осы бұйрық негізінде жұмыс жасауды жалғастыру туралы түсіндірді. Ұжымға балалардың құқығын қорғау мәселелері бойынша 111 байланыс орталығы бар екені ескертілді. Класс жетекшілерге, пән мұғалімдеріне үнемі оқушылардың күнделікті көңіл – күйін бақылап отыру, кибербуллингтің, зорлық зомбылықтың, жәбірлеудің (буллингтің) келесі белгілеріне үнемі назар аударып, бұл туралы білім беру ұйымының басшылығына, психологқа, әлеуметтік педагогтарға хабарлау керектігі түсіндірілді.

Кеңес беру жұмысы бойынша оқушылардың жалпы психологиялық хал – ахуалдары мен психоэмоциональдық мінез – құлық деңгейлерінің жағдайын бақылау мақсатында 7-11 класс оқушыларына «Қиындықты қалай жеңуге болады?» тақырыбында топтық және жеке психологиялық сүйемелдеу жұмыстары ашық әңгімелесу арқылы жеке кеңес берілді.

Профилактикалық жұмыс бойынша 9-11 класс қыз балаларымен «Қыздар арасындағы достық - әдеміліктің айнасы» тақырыбында жиын өтті, жиын барысында қыздарға өз-өздеріне сенімділікті, дұрыс шешім қабылдауды, және өз мінез құлықтарына жауапкершілікті күшетуге кеңестер беріліп, жаднамалар таратылды. Жиын барысында мектеп дәрігері А. Рамазанова «Ерте жүктіліктің алдын-алу» тақырыбында сөз қозғап, қыз балаларға түсіндірме жұмыстарын жүргізді.

«Инклюзивті оқыту» бойынша «Ерекше» оқушыларға жоспар құрылып, кесте бекітілді. ПМПК қорытындысы бойынша психологиялық түзету және дамыту сабақтарын қажет ететін оқушылар саны – 22. Оқушылардың таным

қабілеттері мен оқу мотивация деңгейіне байланысты түзету сабақтары кестеге сәйкес жүргізіледі.

Түзету және дамыту жұмысы арысында, биылғы жылы ұсақ бұзақылықпен мектебімізде мектепішілік «Есепте» тұрған екі оқушы бар. Бұл оқушылармен күнделікті әңгімелесу жүргізіліп, түрлі сауаланамалар алынды
Мектепішілік бақылауды қажет ететін «Есепте» тұрған оқушылар тізімі

№	Оқушының аты- жөні	Туған жыл, күні, айы	Есепке алу себебі	Қоғамдық жұмысқа тартылуы, қатысатын үйірме түрі
1	Тогузбаев Кайсарали	01.06.2013ж	Мектептің біріңғай тәртібін бұзып, ұрлық жасағаны үшін есепке алынды.	Мектепішілік волейбол үйірмесі
2	Жанболатұлы Даниель	17.02.2012ж	Мектептің біріңғай тәртібін бұзып, ұрлық жасағаны үшін есепке алынды	Сыртқы «Кикбокс»

Жеке тұлғаны өзінің күшті және әлсіз жақтары туралы айта білуге, жағымды және жағымсыз қасиеттері мен жеке ерекшеліктері туралы саналы ой қорытынды жасай білуге үйрету мақсатында, бұл оқушыларға «Өзгемен достаса аласыңба?» дос туралы сұрақ қойылды, олар айналасындағы құрдастарының сұрақтарына жауап берді. Сұрақтар оның өмірі туралы, жағымды және жағымсыз қасиеттері туралы және т.б. мәселелерді қамтыды. Оқушылар сұрақтарға шын ниетпен жауап беріп, өз мінез-құлықтарына өздері талдау жасады, өздерінің әлсіз жақтарын анықтады. Мынадай сұрақтар бойынша әңгіме қозғалды: «Сенің қандай жағымсыз және жағымды қасиеттерің бар?», «Сен не үшін ашуланасың?», «Қандай мәселелер сені толғандырады?», т.б. Жасөспірімдер қызығушылықпен қатынасып, өздерінің ғана емес, жолдастарының да жағымды және жағымсыз қасиеттерін біліп, салыстырып, олардан құтылу жолдарын бірігіп шешті.

Қорытынды: Оқушылар медитация кезінде өздерін демалғандай, жағымды көңіл-күй сезінгендей болғандарын айтты. Басқа әлемде жүргендерін, онда барлық қоршаған ортаның әсемдігін, әдемі өсімдіктер мен әртүрлі жануарлардың түрлерін елестеткенін айтып, қасындағы оқушылармен бөлісті. Өздерінің күштері мен мүмкіндіктеріне деген сенімділігі күшейді.

Оқушыларға сауалнама жүргізу барысында қойылған сұрақтарға алынған жауаптар төмендегідей нәтиже берілді.

Қиын оқушылармен жұмыс барысында қандай қиындықтар жиі кездеседі?

№	Қиындық түрі	Жауап	Жауап
---	--------------	-------	-------

		пайызы (%)	пайызы (%)
1	Тәртіп бұзуы	37.5%	22%
2	Мотивацияның төмендігі	30%	20%
3	Ата-ана тарапынан қолдау жоқ	20%	8%
4	Эмоционалдық тұрақсыздық	12.5%	11%
	Барлығы	40 100%	

Есепте тұраған оқушылардың аутодиструктивті мінез - құлықты оқушылардың психологиялық тұрақсыздығын бақылау мақсатында кеңес беру жұмыстары қайта жүргізіліп, бақылауға алынды. Оқушылардың өз-өзін ұстай білуге үйрету, мейірімді болуға, басқаларға қиындық туындаған уақытта көмек көрсету мен өзгенің қайғысына, қуанышына ортақтаса алуға үйрету мақсатында ашық отырыс өткізілді.

5-11 класс оқушылары арасындағы буллинг және кибербуллингтің алдын алу бойынша «Буллинг және кибербуллинг зардабы» тақырыбында дөңгелек үстел өтті. Оқушыларға буллинг, кибербуллинг туралы ақпарат беріп, одан қорғану жолдары туралы түсіндіріліп, «Мейірім – адам бойындағы ең үлкен күш» тақырыбында тренинг ұйымдастырылды. Сонымен қатар, оқушылар арасындағы зорлық – зомбылықтың қатігездіктің алдын алу бойынша жаднамалар таратылды.

Мектеп психологтары

Жадырасынова С.М.

Жадырасынова С.М

Хасенова А.С.

Хасенова А.С